

ISSN 2312-413X (print)
ISSN 2312-4148 (online)

Спеціалізований рецензований науково-практичний журнал

Актуальна[®] Інфектологія

Том 6, № 5, 2018

Луганський державний медичний університет

Актуальна[®] Інфектологія

Актуальная инфектология

Actual Infectology

Aktual'naâ Infektologiâ

Спеціалізований рецензований науково-практичний журнал

Засновано у листопаді 2013 року

Періодичність виходу: 6 разів на рік

Том 6, № 5, 2018

Включений в наукометричні і спеціалізовані бази даних Ulrichsweb Global Serials Directory, WorldCat, PИЦ (Science Index), Google Scholar, «Джерело», «КіберЛенінка», НБУ ім. В.І. Вернадського, CrossRef, International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE), SHERPA/RoMEO, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), «Наукова періодика України», Directory of Open Access Journals (DOAJ), NLM-catalog, OpenAIRE, JIC index, ROAD

Актуальна® Інфектологія

Спеціалізований рецензований
науково-практичний журнал

Том 6, № 5, 2018

DOI 10.22141/2312-413x.6.5.2018

ISSN 2312-413X (print), ISSN 2312-4148 (online)

Передплатний індекс: 86149

Співзасновники:

Луганський державний медичний університет,
Мочалова Г.О.,
Заславський О.Ю.

Видавець Заславський О.Ю.

Завідуюча редакцією Купріненко Н.В.

Електронні адреси для звертань:

Із питань передплати:

info@mif-ua.com,
тел. +38 (044) 223-27-42
+38 (067) 325-10-26

**Із питань розміщення реклами та інформації
про лікарські засоби:**

reclama@mif-ua.com
office@zaslavsky.kiev.ua
selezneva@mif-ua.com
v_iliyna@ukr.net

*Рекомендується до друку та до поширення через мережу
Інтернет рішенням ученої ради Луганського державного
медичного університету від 25.10.2018 р., протокол № 7.*

Українською, російською та англійською мовами

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової
інформації КВ № 20544—10344ПР. Видано Державною реєстра-
ційною службою України 08.02.2014 р.*

Формат: 60×84/8. Ум. друк. арк. 16,04
Зам. 2018-ai-24. Тираж 10000 прим.

Адреса редакції:

Україна, 04107, м. Київ, а/с 74

Тел./факс: +38 (044) 223-27-42

E-mail: medredactor@i.ua

(Тема: До редакції журналу «Актуальна інфектологія»)

http://ai.zaslavsky.com.ua

Видавець Заславський О.Ю.

Адреса для листування: а/с 74, м. Київ, 04107

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2128 від 13.05.2005

Друк: ТОВ «Ландпрес»

вул. Алчевських, 2, м. Харків, 61002

Головний редактор
Крамарьов
Сергій Олександрович

Заступники головного редактора

Волосовець О.П. (Київ)

Надрага О.Б. (Львів)

Шостакович-Корецька Л.Р. (Дніпро)

Редакційна рада

Зінчук О.М. (Львів)

Козько В.М. (Харків)

Маврутенков В.В. (Дніпро)

Мороз Л.В. (Вінниця)

Пипа Л.В. (Вінниця)

Романова О.М. (Мінськ, Білорусь)

Трихліб В.І. (Київ)

Циркунов В.М. (Гродно, Білорусь)

Чернишова Л.І. (Київ)

Редакційна колегія

Бекіш В.Я. (Вітебськ, Білорусь)

Березенко В.С. (Київ)

Бодня Е.І. (Харків)

Виговська О.В. (Київ)

Голубовська О.А. (Київ)

Дикий Б.М. (Івано-Франківськ)

Дуда О.К. (Київ)

Дубинська Г.М. (Полтава)

Євтушенко В.В. (Київ)

Колоскова О.К. (Чернівці)

Малий В.П. (Харків)

Марушко Ю.В. (Київ)

Матейко Г.Б. (Івано-Франківськ)

Незгода І.І. (Вінниця)

Рябоконт О.В. (Запоріжжя)

Харченко Ю.П. (Одеса)

Ходак Л.А. (Харків)

Відповідальний секретар

Заславська Ганна Олександрівна

+38 (095) 893-74-15

E-mail: mo4alova@list.ru

Редакція не завжди поділяє думку автора публікації. Відповідальність за вірогідність фактів, власних імен та іншої інформації, використаної в публікації, несе автор. Передрук та інше відтворення в якій-небудь формі в цілому або частково статей, ілюстрацій або інших матеріалів дозволені тільки при попередній письмовій згоді редакції та з обов'язковим посиланням на джерело. Усі права захищені.

© Луганський державний медичний університет, 2018

© Мочалова Г.О., 2018

© Заславський О.Ю., 2018

Актуальна® Інфектологія

Aktual'naâ Infektologiâ

Actual Infectology

Specialized Reviewed Practical Scientific Journal

Volume 6, № 5, 2018

DOI 10.22141/2312-413x.6.5.2018

ISSN 2312-413X (print), ISSN 2312-4148 (online)

Subscription index: 86149 (in Ukraine)

Co-founders:

Lugansk State Medical University,
Mochalova H.O.,
Zaslavsky O.Yu.

Publisher Zaslavsky O.Yu.

Managing Editor Kuprinenko N.V.

Correspondence e-mails:

Subscription department:

info@mif-ua.com,
Tel. +38 (044) 223-27-42
+38 (067) 325-10-26

**Advertising and Drug
Promotion Department:**

reclama@mif-ua.com
office@zaslavsky.kiev.ua
selezneva@mif-ua.com
v_iliyna@ukr.net

*Recommended for publication and circulation via the Internet
on the resolution of Scientific Council of Lugansk State Medical
University dated 25.10.2018, Protocol № 7.*

In Ukrainian, Russian and English

*Registration certificate KB № 20544—10344ІП. Issued by State Re-
gistration Service of Ukraine 08/02/2014*

Folio 60×84/8. Printer's sheet 16,04
Order 2018-ai-24. Circulation 10000

Editorial office address:

P.O.B. 74, Kyiv, Ukraine, 04107

Tel./fax: +38 (044) 223-27-42

E-mail: medredactor@i.ua

(Subject: Actual Infectology Journal)

<http://ai.zaslavsky.com.ua>

Publisher Zaslavsky O.Yu.

Correspondence address: P.O.B. 74, Kyiv, 04107

Publishing entity certificate ДК № 2128 dated 13/05/2005

Print: Landpress Ltd.

Alchevskykh str., 2, Kharkiv, 61002

Editor-in-Chief
Kramarov Sergiy

Deputy Chief Editors

O.P. Volosovets (Kyiv)

O.B. Nadraha (Lviv)

L.R. Shostakovych-Koretska (Dnipro)

Editorial Council

O.M. Zinchuk (Lviv)

V.M. Kozko (Kharkiv)

V.V. Mavrutenkov (Dnipro)

L.V. Moroz (Vinnytsia)

L.V. Pypa (Vinnytsia)

O.M. Romanova (Minsk, Belarus)

V.I. Trykhlub (Kyiv)

V.M. Tsyrukunov (Grodno, Belarus)

L.I. Chernyshova (Kyiv)

Editorial Board

V.Ya. Bekish (Vitebsk, Belarus)

V.S. Berezenko (Kyiv)

E.I. Bodnia (Kharkiv)

O.V. Vyhovska (Kyiv)

O.A. Holubovska (Kyiv)

B.M. Dykyi (Ivano-Frankivsk)

O.K. Duda (Kyiv)

H.M. Dubynska (Poltava)

V.V. Yevtushenko (Kyiv)

O.K. Koloskova (Chernivtsi)

V.P. Malyi (Kharkiv)

Yu.V. Marushko (Kyiv)

H.B. Mateiko (Ivano-Frankivsk)

I.I. Nezhoda (Vinnytsia)

O.V. Riabokon (Zaporizhzhia)

Yu.P. Kharchenko (Odesa)

L.A. Khodak (Kharkiv)

Executive Editor

Zaslavska Hanna

+38 (095) 893-74-15

E-mail: mo4alova@list.ru

The editorial board not always shares the author's opinion. The author is responsible for the significance of the facts, proper names and other information used in the paper. No part of this publication, pictures or other materials may be reproduced or transmitted in any form or by any means without permission in writing form with reference to the original. All rights reserved.

© **Lugansk State Medical University, 2018**

© **Mochalova H.O., 2018**

© **Zaslavsky O.Yu., 2018**

Зміст

Contents

Огляд

Review

Трихліб В.І.
Спалахи інфекційних захворювань
у країнах світу, обумовлені
вживанням харчових продуктів 209

V.I. Trykhlіb
Infection outbreaks due
to food consumption
in countries of the world 209

Трихліб В.І.
Спалахи гострих кишкових інфекцій
вірусної етіології в країнах світу (частина I) 217

V.I. Trykhlіb
Outbreaks of acute viral intestinal
infections in the world (part 1) 217

Випадок із практики

Case Report

*Никитюк С.О., Галич М.М., Філюк А.П.,
Гошчинський П.В., Волинєць Н.В., Голінка Ю.Я.*
Клінічний випадок укусу змії
в дівчинки шкільного віку 227

*S.O. Nykytyuk, M.M. Halich, A.P. Filiuk,
P.V. Hoshchynsky, N.V. Volynets, Yu.Ya. Holinka*
Clinical case of a snake bite
in a school-age girl 227

Оригінальні дослідження

Original Researches

Мельник Х.В., Матейко Г.Б.
Моніторинг стійкості бактеріальної
мікрофлори до антибактеріальних
препаратів у дітей із гострими
респіраторними інфекціями 230

Kh.V. Melnyk, G.B. Mateyko
Monitoring of resistance
of bacterial microflora
to antibacterial drugs in children
with acute respiratory infections 230

*Щербінська А.М., Люльчук М.Г.,
Бабій Н.О., Кирпичова В.В., Гетьман Л.І.,
Гриценко Т.В., Молчанець О.В.*
Вплив людей, які вживають
ін'єкційні наркотики, на розвиток
епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні 234

*A.M. Scherbinska, M.H. Liulchuk,
N.O. Babiy, V.V. Kirpicheva, L.I. Hetman,
T.V. Grytsenko, O.V. Molchanets*
The impact of people who inject drugs
on the development of the HIV/AIDS
epidemic in Ukraine 234

*Крамарьов С.О., Євтушенко В.В.,
Ковалюх І.Ю., Камінська Т.М., Головач О.В.*
Клінічна картина кору в дітей,
госпіталізованих під час спалаху
2017–2018 рр. 240

*S.O. Kramarov, V.V. Yevtushenko,
I.Yu. Kovalyukh, T.M. Kaminska, O.V. Golovach*
Clinical features of measles
in children hospitalized during
2017–2018 outbreak 240

Матеріали конференції

Proceedings of the Conference

**Тези доповідей науково-практичної
конференції з міжнародною участю
«Актуальні інфекційні захворювання.
Сучасні аспекти клініки, діагностики,
лікування та профілактики», присвяченої пам'яті
М.М. Городецького та приуроченої до 95-річчя
від дня його народження
(29–30 листопада 2018 року, м. Київ)**

**Abstracts of the research-to-practice
conference with international participation
“Actual infectious diseases.
Modern aspects of the clinical picture,
diagnosis, treatment and prevention”
dedicated to the memory of M.M. Horodetskyi
and commemorated to the 95th anniversary
of his birth (November 29–30, 2018, Kyiv)**

Бережна А.В., Чумаченко Т.О.
Оцінка правильності використання антибіотиків
для особистих потреб студентами
медичних університетів 246

A.V. Berezhna, T.O. Chumachenko
Evaluating the correct use
of antibiotics for personal needs
by students of medical universities 246

Бодня К.І., Марченко О.С., Кадельник Л.О., Бодня І.П.
Ітеративний підхід до ціноутворення на лабораторні
послуги при копропротоозооскопічному
обстеженні на лямбліоз 247

K.I. Bodnia, O.S. Marchenko, L.O. Kadelnyk, I.P. Bodnia
An iterative approach to pricing for laboratory
services in a coproprotozooscopic examination
for giardiasis 247

<i>Велієва Т. Алі кизи</i> Природа осередків ехінококозу, підходи до діагностики та лікування 248	<i>T. Ali kizi Veliieva</i> Nature of foci of echinococcosis, approaches to the diagnosis and treatment 248
<i>Велика Н.В., Аністратенко Т.І.</i> Актуальні проблеми здоров'я молоді України 249	<i>N.V. Velyka, T.I. Anistratenko</i> Topical issues of Ukrainian youth health 249
<i>Виноград Н.О., Василюшин З.П., Козак Л.П.</i> Госпітальний нагляд за лептоспірозом: стандарти, методологія і результати 250	<i>N.O. Vynohrad, Z.P. Vasylyshyn, L.P. Kozak</i> Hospital supervision of leptospirosis: standards, methodology and results 250
<i>Виноград Н.О.</i> Еволюція арбовірусних інфекцій 251	<i>N.O. Vynohrad</i> Evolution of arbovirus infections 251
<i>Висоцька О.І., Виноградова Г.М., Висоцький В.І., Брякіна А.А.</i> Інноваційні підходи до ранньої діагностики ВІЛ-інфекції: консультування та тестування з ініціативи медичного працівника 252	<i>O.I. Vysotska, H.M. Vynohradova, V.I. Vysotskyi, A.A. Briakina</i> Innovative approaches to early diagnosis of HIV-infection: counseling and testing on the initiative of a health worker 252
<i>Висоцький В.І.</i> Сучасні підходи до ведення хворих з ВІЛ-інфекцією на рівні первинної медичної допомоги 253	<i>V.I. Vysotskyi</i> Modern approaches to the management of patients with HIV-infection at the level of primary care 253
<i>Галан І.О., Омельчук С.Т., Процюк Р.Г., Петренко В.І., Галан О.В., Марченко Г.Ф., Аністратенко Т.І.</i> Оцінка ефективності нутриціологічної корекції порушень білкового обміну у хворих на туберкульоз легень 254	<i>I.O. Halan, S.T. Omelchuk, R.H. Protsiuk, V.I. Petrenko, O.V. Halan, H.F. Marchenko, T.I. Anistratenko</i> Evaluating the effectiveness of nutritional correction of protein metabolism disorders in patients with pulmonary tuberculosis 254
<i>Геник І.Д., Чіпак Н.І., Кушнір З.Г., Бек Н.Г., Геник Л.С.</i> Ретроспективний аналіз епідситуації з висипного тифу в зоні бойових дій 255	<i>I.D. Henyk, N.I. Chipak, Z.H. Kushnir, N.H. Bek, L.S. Henyk</i> Retrospective analysis of the epidemiological situation of typhus fever in the combat zone 255
<i>Гринькевич Х.І., Понятовський В.А., Мохорт Г.А., Колеснікова І.П.</i> Порівняльне визначення чутливості збудників нозокоміальних інфекцій та відповідних музейних мікроорганізмів до дії антисептичних засобів 256	<i>Kh.I. Hrynkevych, V.A. Poniatovskiy, H.A. Mokhort, I.P. Kolesnikova</i> Comparative analysis of the sensitivity of pathogens of nosocomial infections and the corresponding archival microorganisms to the action of antiseptics 256
<i>Дмитраченко Т.І., Семенов В.М., Редненко А.В., Волкова М.В., Егоров С.К., Марченко А.А.</i> Маркери парвовірусної інфекції у пацієнтів с ревматологічними захворюваннями 257	<i>T.I. Dmytrachenko, V.M. Semenov, A.V. Rednenko, M.V. Volkova, S.K. Yehorov, A.A. Marchenko</i> Markers of parvovirus infection in patients with rheumatic diseases 257
<i>Дмитраченко Т.І., Семенов В.М., Горбачев В.В., Редненко А.В., Егоров С.К., Марченко А.А., Корнилов А.В.</i> Реактивация латентных вирусов у пациентов с тяжелыми бактериальными инфекциями 257	<i>T.I. Dmytrachenko, V.M. Semenov, V.V. Horbachov, A.V. Rednenko, S.K. Yehorov, A.A. Marchenko, A.V. Kornilov</i> Reactivation of latent viruses in patients with severe bacterial infections 257
<i>Дубинская Г.М., Коваль Т.И., Сизова Л.М., Руденко С.С., Лимаренко Н.П.</i> Оптимизация прогнозирования темпа прогрессирования фиброза печени у ВИЧ-инфицированных пациентов с хроническим гепатитом С 258	<i>H.M. Dubinska, T.I. Koval, L.M. Sizova, S.S. Rudenko, N.P. Limarenko</i> Optimizing the prediction of the rate of liver fibrosis progression in HIV-infected patients with chronic hepatitis C 258
<i>Жайворонок М.М.</i> Європейські рекомендації GIUS щодо ультразвукової діагностики запальних захворювань кишечника 259	<i>M.M. Zhaivoronok</i> European GUIs guidelines on the ultrasound diagnosis of inflammatory bowel diseases 259
<i>Іванченко Н.О., Гончар Н.І.</i> Охоплення профілактичними щепленнями населення Львівської області за 8 місяців 2018 року 260	<i>N.O. Ivanchenko, N.I. Honchar</i> Coverage of preventive vaccinations of the population of Lviv region for 8 months of 2018 260
<i>Калашник К.В., Рябоконт Ю.Ю., Абрамов А.В.</i> Роль змін вмісту інтерлейкіну-6 залежно від поліморфізму його гена в ефективності противірусного лікування хворих на хронічний гепатит С 261	<i>K.V. Kalashnyk, Yu.Yu. Riabokon, A.V. Abramov</i> The role of changes in the content of interleukin-6 depending on the polymorphism of its gene in the effectiveness of antiviral treatment of patients with chronic hepatitis C 261
<i>Колотило Т.Р., Москалюк В.Д.</i> Клінічні та лабораторні особливості ВІЛ-інфекції в асоціації з туберкульозом 262	<i>T.R. Kolotylo, V.D. Moskaliuk</i> Clinical and laboratory features of HIV-infection associated with tuberculosis 262
<i>Лапій Ф.І.</i> Імунопрофілактика інфекційних хвороб у вагітних 263	<i>F.I. Lapii</i> Immunoprophylaxis of infectious diseases in pregnant women 263
<i>Литовка С.Л., Клименко Ю.Ю., Кожокару А.А., Рожков А.А., Олим М.Ю., Іванько О.М.</i> Епідеміологічні особливості یرсиніозу в організованих колективах 263	<i>S.L. Lytovka, Yu.Yu. Klymenko, A.A. Cojocar, A.A. Rozhkov, M.Yu. Olym, O.M. Ivanko</i> Epidemiological features of yersiniosis in organized groups 263
<i>Маврутенков В.В., Будаєва І.В., Дорошенко В.Ф., Чергінєць Л.М., Шпийко О.М., Зояць Е.В., Малая М.Р., Рашун К.Д.</i> Стронгілоїдоз у п'ятимісячної дитини. Клінічний випадок 264	<i>V.V. Mavrutenkov, I.V. Budaieva, V.F. Doroshenko, L.M. Cherhinet, O.M. Shpytko, E.V. Zaiats, M.R. Malaia, K.D. Rashun</i> Strongyloidiasis in a five-month-old child. A clinical case 264
<i>Мажак К.Д., Ткач О.А., Писаренко Є.І., Вольницька Х.І., Лаповець Н.Є., Голубченко Л.К., Демчук Г.С., Мельничук Т.В., Тацюн Т.Ю.</i> Особливості перебігу хіміорезистентного туберкульозу, 264	<i>K.D. Mazhak, O.A. Tkach, Ye.I. Pysarenko, Kh.I. Volnytska, N.Ye. Lapovets, L.K. Holubchenko, H.S. Demchuk, T.V. Melnychuk, T.Yu. Tatsiun</i> Features of drug-resistant tuberculosis combined 264

поєднаного з хронічним обструктивним захворюванням легень, та результативність їх лікування.....	265	with chronic obstructive pulmonary disease, and their effectiveness of their treatment	265
<i>Мамед Заде Ф.К., Мурадов Э.Р., Гасанов Э.Г.</i> Клиническое значение мутаций вируса гепатита В и их влияние на эффективность лечения	266	<i>F.K. Mamed Zadeh, E.R. Muradov, E.H. Hasanov</i> Clinical significance of hepatitis B virus mutations and their effect on the effectiveness of treatment	266
<i>Матвеева С.Л.</i> Основные зміни в лікуванні мультирезистентного й рифампіцин-резистентного туберкульозу.....	267	<i>S.L. Matvieieva</i> Major changes in the treatment of multidrug-resistant and rifampicin-resistant tuberculosis	267
<i>Мітлошук А.П., Шупік Л.В., Буглак Н.В., Гриджук М.Ю.</i> Використання швидких тестів у контексті реалізації стратегії прискореного подолання епідемії ВІЛ-інфекції Fast Track	268	<i>A.P. Mitloshuk, L.V. Shupik, N.V. Buhlak, M.Yu. Hrydzhuk</i> Using rapid tests in the context of the implementation of the Fast Track strategy to control HIV-infection epidemic	268
<i>Морозова Н.С., Головчак Г.С., Коробкова И.В., Лях С.И., Попов А.А., Ридный С.В.</i> Актуальные задачи обеспечения антиинфекционной защиты лечебно-диагностического процесса в стационарах хирургического профиля	268	<i>N.S. Morozova, H.S. Holovchak, I.V. Korobkova, S.I. Liakh, O.O. Popov, S.V. Ridnyi</i> Actual tasks of providing anti-infective protection of medical and diagnostic process in surgical hospitals	268
<i>Мотика О.И., Малова О.С., Слесарчук О.М., Генник И.Д., Павлій Р.Б.</i> Епідситуація з дифтерії та правця в Україні та можливі тенденції її розвитку	269	<i>O.I. Motyka, O.S. Malova, O.M. Slesarchuk, I.D. Henyk, R.B. Pavlii</i> Epidemiological situation of diphtheria and tetanus in Ukraine and possible trends in its development	269
<i>Мудрик У.М., Волянська Л.А., Євтушенко С.В.</i> Інфекція <i>Varicella Zoster</i> у дитини після трансплантації нирки	270	<i>U.M. Mudryk, L.A. Volianska, S.V. Yevtushenko</i> <i>Varicella Zoster</i> infection in a child after kidney transplantation	270
<i>Муравська Л.В., Руденко А.О., Дьяченко П.А., Пархомець Б.А., Ключ В.Ю.</i> Ураження нервової системи при <i>Varicella Zoster</i> вірусній інфекції	270	<i>L.V. Muravska, A.O. Rudenko, P.A. Diachenko, B.A. Parkhomets, V.Yu. Klius</i> Damage to the nervous system in <i>Varicella Zoster</i> viral infection	270
<i>Нагиев А.М., Сулейманов Э.Б.</i> Современные подходы к применению бета-блокаторов в лечении цирроза печени вирусной этиологии	271	<i>A.M. Nahiev, E.B. Suleimanov</i> Modern approaches to the use of beta-blockers in the treatment of viral liver cirrhosis	271
<i>Небогаткін І.В.</i> Застосування геоінформаційних систем у медицині. Прогнозування поширення носіїв збудників природновогнищевих інфекцій на прикладі полівки рудої (<i>Myodes Glareolus</i>)	272	<i>I.V. Nebohatkin</i> The use of geographic information systems in medicine. Predicting the spread of carriers of pathogens of natural focal infections on the example of bank vole (<i>Myodes Glareolus</i>)	272
<i>Небогаткін І.В., Шульган А.М., Видайко Н.Б., Новохатній Ю.О.</i> Епідеміологічні й епізоотичні особливості іксодових кліщових Лайм-бореліозів в Україні у 2017 році	273	<i>I.V. Nebohatkin, A.M. Shulhan, N.B. Vydaiko, Yu.O. Novokhatnii</i> Epidemiological and epizootic peculiarities of Lyme disease in Ukraine in 2017	273
<i>Незговорова Г.А., Татаренко О.М., Громадська В.М.</i> Експертна оцінка стану верхніх відділів шлунково-кишкового тракту з урахуванням інфікованості на <i>Helicobacter pylori</i> в осіб, які виконували роботи в умовах впливу іонізуючого опромінення	274	<i>H.A. Nezghovorova, O.M. Tatarenko, V.M. Hromadska</i> Expert assessment of the state of the upper gastrointestinal tract taking into account <i>Helicobacter pylori</i> infection in persons who performed works under the influence of ionizing radiation	274
<i>Нехороших З.М., Єгорова О.О., Гайдаш О.М., Джуртубаева Г.М., Пилипенко Н.В., Прочишина Н.М., Ковбасюк О.В.</i> Моніторинг природних вогнищ туляремії в Південному регіоні України	275	<i>Z.M. Nekhoroshikh, O.O. Yehorova, O.M. Haidash, H.M. Dzhurtubaieva, N.V. Pylypenko, N.M. Protsyshyna, O.V. Kovbasiuk</i> Monitoring natural foci of tularemia in the Southern region of Ukraine	275
<i>Олим М.Ю., Моргун С.О., Клименко Ю.Ю., Іванько О.М., Огороднійчук І.В.</i> Оцінка епідеміологічного нагляду за ВІЛ/СНІДом у Збройних Силах України	277	<i>M.Yu. Olym, S.O. Morhun, Yu.Yu. Klymenko, O.M. Ivanko, I.V. Ohorodnichuk</i> Evaluating HIV/AIDS epidemiological surveillance in the Armed Forces of Ukraine	277
<i>Онщенко Н.В., Рябоконт О.В.</i> Взаємозв'язок поліморфізму гена інтерлейкіну-10 (rs 1800872) із розвитком ускладнень оперізувального герпесу в дорослих	278	<i>N.V. Onishchenko, O.V. Riabokon</i> Association of interleukin-10 gene polymorphism (rs 1800872) with development of herpes zoster complications in adults	278
<i>Оперчук Н.І., Головань А.Ю.</i> Епідеміологічна характеристика Лайм-бореліозу в Кіровоградській області за період 2013–2017 рр.	279	<i>N.I. Operchuk, A.Yu. Holovan</i> Epidemiological characteristic of Lyme disease in Kirovohrad region for 2013–2017	279
<i>Оперчук Н.І., Задорожна В.І.</i> Епідемічна ситуація з ГРВІ та грипу в Кіровоградській області: епідсезон 2017–2018 рр.	280	<i>N.I. Operchuk, V.I. Zadorozhna</i> The epidemic situation of acute respiratory viral infections and flu in Kirovohrad region: 2017–2018 epidemiological season	280
<i>Орловська К.В., Чумаченко Т.О.</i> Потенційні епідеміологічні ризики в тату-студіях	280	<i>K.V. Orlovska, T.O. Chumachenko</i> Potential epidemiological risks in tattoo studios	280
<i>Пікас О.Б.</i> Результати комплексного лікування хворих на інфільтративний туберкульоз легень при застосуванні патогенетичних засобів	281	<i>O.B. Picas</i> Results of comprehensive treatment of patients with infiltrative pulmonary tuberculosis using pathogenetic agents	281

Полінкевич Б.С., Пікас П.Б. Поліпи шлунка, їх асоційованість із <i>Helicobacter pylori</i>	282	B.S. Polinkevych, P.B. Picas Gastric polyps, their association with <i>Helicobacter pylori</i>	282
Попенко Н.В. Аналіз факторів ризику розвитку туберкульозу легень в учасників АТО, особливості клінічного перебігу, діагностики та лікування	283	N.V. Popenko Analysis of the risk factors for the development of pulmonary tuberculosis in the ATO participants: features of the clinical course, diagnosis and treatment	283
Потапова Л.Н., Скорик Л.І. Влияние глобального изменения климата на видовой состав, численность кровососущих двукрылых и клещей — переносчиков трансмиссивных паразитарных, арбовирусных заболеваний на территории Харьковской области	284	L.N. Potapova, L.I. Skoryk Influence of global climate change on species composition, population of blood-sucking Diptera and tick-borne transmissible parasitic, arbovirus diseases in the territory of Kharkiv region	284
Пришляк О.Я., Тилищак З.Р., Кобрин Т.З., Бойчук О.П., Процик А.Л. Клініко-епідеміологічні аспекти перебігу вітряної віспи у військовослужбовців	285	O.Ya. Pryshliak, Z.R. Tylyshchak, T.Z. Kobryn, O.P. Boichuk, A.L. Protsyk Clinical and epidemiological aspects of smallpox in military personnel	285
Рогальська Я.В., Волянська Л.А. Токсокаропровокована лімфопроліферація	286	Ya.V. Rohalska, L.A. Volianska Toxocara-induced lymphoproliferation	286
Родина Н.С., Виноград Н.О., Гринчук Г.М., Могильна Л.О. Вивчення циркуляції збудників емерджентних інфекцій на території Київської області	286	N.S. Rodyna, N.O. Vynohrad, H.M. Hrynchuk, L.O. Mohylna Studying the circulation of pathogens of emerging infectious diseases in the territory of Kyiv region	286
Ракша-Слюсарєва О.А., Трихліб В.І., Слюсарєв О.А., Тарасова І.А., Ткачук С.І. Цитоморфологічні критерії діагностики атипової пневмонії	287	O.A. Raksha-Sliusareva, V.I. Trykhlіb, O.A. Sliusarev, I.A. Tarasova, S.I. Tkachuk Cytomorphological criteria for the diagnosis of atypical pneumonia	287
Рябокоть О.В., Анікіна О.В., Сіянова Л.Ю. Ефективність застосування 3D-режиму при лікуванні хворих на хронічний гепатит С у клінічній практиці	288	O.V. Riabokon, O.V. Anikina, L.Yu. Sianova Effectiveness of using 3D regimen in the treatment of patients with chronic hepatitis C in clinical practice	288
Рябокоть О.В., Білокобила С.О. Клінічна характеристика перебігу кору в дорослих у сучасних умовах	289	O.V. Riabokon, S.O. Bilokobyla Clinical features of measles in adults under current conditions	289
Семенов В.М., Дмитраченко Т.І., Юпатов Ю.Г., Кучко І.В., Егоров С.К. Вирусная нагрузка у пациентов с хроническим гепатитом С и туберкулезом	290	V.M. Semenov, T.I. Dmytrachenko, Yu.H. Yupatov, I.V. Kuchko, S.K. Yehorov Viral load in patients with chronic hepatitis C and tuberculosis	290
Снежко О.В., Кричинская И.В., Ковалева И.С. Алгоритм клинической диагностики болезни Лайма	291	O.V. Snezhko, I.V. Krychynska, I.S. Kovaleva The algorithm for clinical diagnosis of Lyme disease	291
Сухов Ю.О., Коротчук Н.В., Голуб А.П., Василенко О.Г. Сучасний стан проблеми антибіотикочутливості та антибіотикорезистентності <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	292	Yu.O. Sukhov, N.V. Korotchuk, A.P. Holub, O.H. Vasylenko Current state of the problem of antibiotic susceptibility and antibiotic resistance of <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	292
Сухорукова Г.Б., Чумаченко Т.О., Махота Л.С., Сухорукова М.Ф. Прояви епідемічного процесу іксодового кліщового бореліозу у великих населених пунктах України	292	H.B. Sukhorukova, T.O. Chumachenko, L.S. Makhota, M.F. Suhorukova Manifestations of epidemic process of Lyme disease in major population centers of Ukraine	292
Телегіна Т.В., Зінчук О.М. Захворюваність на лептоспіроз у Львівській області в контексті погодних умов у регіоні	293	T.V. Tieliehina, O.M. Zinchuk The incidence of leptospirosis in Lviv region in the context of weather conditions in the area	293
Ткач О.А., Мажак К.Д., Фургала Я.І., Вівчар І.С., Гречуха Н.Р., Шершун Г.Р., Демчук Г.С., Савчак О.І., Яремчишин І.М., Дудок Р.С. Персоніфіковані методи прогнозування розвитку рецидиву туберкульозу легень	294	O.A. Tkach, K.D. Mazhak, Ya.I. Furhala, I.S. Vivchar, N.R. Hrechukha, H.R. Shershun, H.S. Demchuk, O.I. Savchak, I.M. Yaremchyshyn, R.S. Dudok Personalized methods for predicting the development of relapse of pulmonary tuberculosis	294
Трихліб В.І., Грушкевич В.В., Буракова Т.В., Лисько В.І. Випадок синдрому Стівенса — Джонсона	295	V.I. Trykhlіb, V.V. Hrushkevych, T.V. Burakova, V.I. Lysko A case of Stevens-Johnson syndrome	295
Трихліб В.І., Грушкевич В.В., Тришин О.С. Випадок кору та вітряної віспи у військовослужбовця	295	V.I. Trykhlіb, V.V. Hrushkevych, O.S. Hryshyn A case of measles and chicken pox in a military man	295
Трихліб В.І., Грушкевич В.В., Павловська М.О., Кондратюк В.В., Детков В.М., Музика Г.А., Лисько В.І., Васильков Д.О., Попович О.Я., Федзельська З.З. Особливості кору в сучасних умовах у військовослужбовців	296	V.I. Trykhlіb, V.V. Hrushkevych, M.O. Pavlovska, V.V. Kondratiuk, V.M. Detkov, H.A. Muzyka, V.I. Lysko, D.O. Vasylykov, O.Ya. Popovych, Z.Z. Hedzelivska Features of measles in modern conditions in military personnel	296
Трихліб В.І., Ралець Н.В. Особливості кору у дорослих під час епідемії в Києві у 2018 р.	297	V.I. Trykhlіb, N.V. Ralets Features of measles in adults during 2018 epidemic in Kyiv	297
Трихліб В.І., Рихальська К.С. Застосування максисорбу у хворих на гострі кишкові інфекції	299	V.I. Trykhlіb, K.S. Rykhalska The use of maxisorb in patients with acute intestinal infections	299

<i>Трихліб В.І., Щур А.Б., Золина С.В.</i> Випадок ускладненого перебігу бешихи	<i>V.I. Trykhlіb, A.B. Shchur, S.V. Zolina</i> A case of complicated erysipelas	299	299
<i>Усачова О.В., Пахольчук Т.М., Конакова О.В., Сіліна Є.А., Дралова О.А., Фірюліна О.М., Матвеева Т.Б.</i> Особливості перебігу корової інфекції у дітей в період спалаху 2017–2018 рр. в Запорізькій області	<i>O.V. Usachova, T.M. Pakholchuk, O.V. Konakova, Ye.A. Silina, O.A. Dralova, O.M. Firiulina, T.B. Matvieieva</i> Features of measles in children during 2017–2018 outbreak in Zaporizhzhia region	301	301
<i>Усачова О.В., Рябоконт О.В., Кулеш І.О.</i> Сучасні особливості ентеровірусних інфекцій, що не супроводжуються ураженням ЦНС	<i>O.V. Usachova, O.V. Riabokon, I.O. Kuliesh</i> Modern features of enterovirus infections which are not accompanied by damage to the central nervous system ...	302	302
<i>Федорова С.Ф., Пашков І.В.</i> Клінічний випадок кліщового вірусного енцефаліту в практиці лікаря-інфекціоніста Миколаївської обласної інфекційної лікарні	<i>S.F. Fedorova, I.V. Pashkov</i> A clinical case of tick-borne encephalitis in the practice of the infectious disease doctor of Mykolaiv Regional Infectious Disease Hospital	302	302
<i>Хелемендик А.Б., Фурик О.О., Рябоконт О.В.</i> Клініко-лабораторна характеристика перебігу гострого гепатиту В на сучасному етапі	<i>A.B. Khelemendyk, O.O. Furyk, O.V. Riabokon</i> Clinical and laboratory characteristics of acute hepatitis B at the present stage	304	304
<i>Чабан Т.В., Бочаров В.М.</i> Клініко-морфологічне проявлення при пневмоцистній пневмонії у ВІЧ-інфіцированих	<i>T.V. Chaban, V.M. Bocharov</i> Clinical and morphological manifestations of pneumocystis pneumonia in HIV-infected patients	305	305
<i>Чабан Т.В., Чубач М.І., Бочаров В.М., Дзыгал Р.П., Пастерначенко Н.С., Верба Н.В.</i> Циклоспороз: особливості течення і клінічні випадки	<i>T.V. Chaban, M.I. Chubach, V.M. Bocharov, R.P. Dzyhal, N.S. Pasternachenko, N.V. Verba</i> Cyclosporiasis: features of the course and clinical cases	306	306
<i>Чумак А.А., Носач О.В.</i> Чи потребують етіотропного лікування пацієнти з персистуючими інфекціями?	<i>A.A. Chumak, O.V. Nosach</i> Do patients with persistent infection need etiotropic treatment?	307	307
<i>Чумаченко Т.О., Махота Л.С., Карлова Т.О.</i> Протиепідемічні заходи щодо локалізації та ліквідації спалаху вірусного гепатиту А на території селища Харківської області	<i>T.O. Chumachenko, L.S. Makhota, T.O. Karlova</i> Anti-epidemic measures in terms of localization and elimination of outbreak of viral hepatitis A in the territory of a settlement of Kharkiv region	307	307
<i>Шибєко М.О., Горбачев В.В., Топал І.І., Дмитраченко Т.І., Семенов В.М.</i> Інформативність лабораторних методів діагностики Епштейна — Барр вірусної інфекції при інфекційному мононуклеозі	<i>M.O. Shibeko, V.V. Horbachov, I.I. Topal, T.I. Dmytrachenko, V.M. Semenov</i> Informativeness of laboratory methods for the diagnosis of Epstein-Barr virus infection in infectious mononucleosis	309	309
<i>Шкільна М.І., Андрейчин М.А., Корда М.М., Кліщ І.М., Запорожан С.Й., Гук М.Т.</i> Хвороба Лайма та інші трансмісивні інфекції: діагностика, лікування, профілактика	<i>M.I. Shkilna, M.A. Andreichyn, M.M. Korda, I.M. Klishch, S.Y. Zaporozhan, M.T. Huk</i> Lyme disease and other transmissible infections: diagnosis, treatment, prevention	309	309
<i>Шостакович-Корецька Л.Р., Маврутенков В.В., Ревенко Г.О., Будаєва І.В., Чикаренко З.О.</i> Аналіз випадків фарингіту, викликаного <i>C.ulcerans</i>	<i>L.R. Shostakovych-Koretska, V.V. Mavrutenkov, H.O. Revenko, I.V. Budaieva, Z.O. Chykarenko</i> Analysis of cases of pharyngitis caused by <i>C.ulcerans</i>	310	310
<i>Щербінська А.М., Люльчук М.Г., Бабій Н.О., Кирпичова В.В., Гетьман Л.І., Гриценко Т.В.</i> Значення профілактичних програм, що реалізуються в середовищі людей, які вживають ін'єкційні наркотики, та їх вплив на епідемію ВІЛ/СНІДу в Україні	<i>A.M. Shcherbinska, M.H. Liulchuk, N.O. Babii, V.V. Kyrpychova, L.I. Hetman, T.V. Hrytsenko</i> The value of prevention programs implemented among people who inject drugs, and their impact on the HIV/AIDS epidemic in Ukraine	311	311
<i>Ячник І.М., Дмитрієва М.Б., Карпенко Н.П.</i> IL-2, IL-6, IL-8, TNF- α у діагностиці сепсису в дітей	<i>I.M. Yachnyk, M.B. Dmytriieva, N.P. Karpenko</i> IL-2, IL-6, IL-8, TNF- α in diagnosing sepsis in children	312	312

29.08.2017 хвора в задовільному стані виписана із стаціонару під нагляд сімейного лікаря та невропатолога.

Висновки. Кліщовий вірусний енцефаліт є тяжким захворюванням центральної нервової системи людини, що може призвести до інвалідизації й смерті хворого. Своєчасно встановлений діагноз допомагає уникнути загрозливих для життя ускладнень.

Своєчасна діагностика й лікування хворих на вірусний кліщовий енцефаліт у більшості випадків залежать від добре зібраного анамнезу, пильності та знань лікарів первинної й вторинної ланки і призначення специфічного обстеження хворого.

*Хелемендик А.Б., Фурик О.О.,
Рябоконт О.В.*

*Запорізький державний медичний університет,
м. Запоріжжя, Україна*

Клініко-лабораторна характеристика перебігу гострого гепатиту В на сучасному етапі

Актуальність. Актуальною проблемою охорони здоров'я залишається гострий гепатит В (ГГВ), незважаючи на високу ефективність профілактичних заходів. Щорічно первинно інфікуються вірусом гепатиту В (HBV) більше 50 млн і приблизно 2 млн осіб вмирають від захворювань печінки, пов'язаних із цією інфекцією. HBV-інфекція посідає 10-те місце у світі серед усіх причин смертності. Відомо, що ГГВ небезпечний можливістю розвитку тяжких форм, в тому числі фульмінантної форми, а в 10 % пацієнтів — формуванням хронічної інфекції з подальшим розвитком цирозу печінки та гепатоцелюлярної карциноми.

Мета: проаналізувати клініко-лабораторні особливості перебігу ГГВ за даними Запорізької обласної інфекційної клінічної лікарні.

Матеріали та методи. Під спостереженням було 56 хворих на ГГВ, які проходили обстеження та лікування у відділенні № 2 Запорізької обласної інфекційної клінічної лікарні протягом останніх трьох років. Серед обстежених пацієнтів було 34 чоловіки й 22 жінки віком від 18 до 62 років. Критеріями виключення хворих із дослідження були: коінфікування іншими гепатотропними вірусами, інфікування вірусом імунодефіциту людини, відсутність письмової інформованої згоди пацієнтів. Статистичну обробку отриманих результатів досліджень здійснювали з використанням сформованої бази даних обстежених пацієнтів у програмі Statistica® for Windows 6.0 (StatSoft Inc., № AXXR712D833214FAN5).

Результати. З урахуванням клінічної оцінки симптомів інтоксикації та рівня вираженості біохімічних змін середньотяжкий та тяжкий перебіг ГГВ реєструвалися майже з однаковою частотою: у 29 (51,8 %) та 27 (41,8 %) пацієнтів відповідно.

Усі хворі на ГГВ були госпіталізовані в жовтничному періоді на $6,7 \pm 0,5$ дня захворювання. ГГВ починався гостро (35 — 62,5 %) або поступово (21 — 37,5 %), тривалість продромального періоду в середньому становила $5,1 \pm 0,4$ доби. У більшості пацієнтів варіант продрому був змішаним (33 — 58,9 %) із переважанням диспептичних (40 — 71,4 %) й астеновегетативних (24 — 42,9 %) проявів, рідше реєструвалися артралгічний (15 — 26,7 %) і грипоподібний (14 — 25,0 %) варіанти, у 4 (7,1 %) хворих у продромі реєструвався уртикарний висип.

При госпіталізації пацієнти скаржились на слабкість (46 — 82,1 %), зниження апетиту (43 — 76,8 %), нудоту (15 — 26,7 %), блювання (4 — 7,1 %), тяжкість в епігастрії (11 — 19,6 %) та в правому підребер'ї (9 — 16,1 %), артралгії (7 — 12,5 %), субфебрилітет (5 — 8,9 %). Розвиток жовтяниці та холурії відмічено у всіх пацієнтів, гіпохолія калу — у 52 (92,9 %) хворих. Збільшення розмірів печінки — у 41 (73,2 %) хворого, селезінки — у кожного третього хворого.

У розпал захворювання підвищення вмісту загального білірубину реєструвалося від 98,0 до 382,0 мкмоль/л, у середньому рівень його підвищення становив $194,3 \pm 7,1$ мкмоль/л. Активність АлАТ у сироватці крові всіх хворих була підвищеною — від 5,6 до 9,6 ммоль/год \times л. При цьому тимолова проба виявилася підвищеною в 92 (81,4 %) хворих — від 4,2 до 20,5 од., у середньому становила $10,7 \pm 0,8$ од. Рівень підвищення активності лужної фосфатази, що є індикатором внутрішньопечінкового холестазу, був підвищеним у 47 (83,9 %) хворих — у межах від 2538,7 до 8592,3 нмоль/с \times л. Активність ферменту гамма-глутаматтранспептидази виявилася підвищеною у 32 (57,1 %) — від 104,9 до 360,0 од/л. За результатами протеїнограми виявлено зниження рівня загального білка (від 64,4 до 54,2 г/л) у 11 (19,6 %) пацієнтів; зниження частки альбуміну (від 56 до 44 %) у 23 (41,1 %) хворих; збільшення частки γ -глобулінів (від 21 до 28 %) відзначено у 16 (28,6 %) пацієнтів; зниження альбумін/глобулінового коефіцієнту (від 1,44 до 0,96) зафіксовано у 40 (71,4 %) пацієнтів. Зниження протромбінового індексу (від 78 до 48 %) виявлено в 42 (75,0 %) пацієнтів. Зміни в гемограмі хворих на ГГВ у розпал захворювання характеризувалися наявністю лейкопенії (від 3,7 до $2,2 \times 10^9$ /л) у 15 (26,8 %) пацієнтів; лейкоцитозу (від 9,4 до $11,6 \times 10^9$ /л) — у 2 (3,6 %) хворих. Лімфоцитоз у межах від 42 до 57 % був виявлений у 20 (35,7 %) хворих. Кількість тромбоцитів становила в середньому $156,1 \pm 5,1 \times 10^9$ /л. При аналізі маркерного профілю встановлено, що у всіх хворих на ГГВ при госпіталізації позитивними були HBsAg, IgM anti-HBcor, при цьому позитивний HBeAg виявлено у 26 (46,4 %) хворих.

У періоді реконвалесценції вміст загального білірубину в сироватці крові нормалізувався у всіх хворих. На момент завершення лікування аналіз вираженості цитолітичного синдрому показав зниження активності АлАТ у сироватці крові до $1,72 \pm 0,06$ ммоль/год \times л. Збільшення розмірів пе-

чінки зберігалось у 18 (32,1 %) пацієнтів. У маркерному профілі на момент виписки виявлено збереження циркуляції в крові HBeAg — у 36 (64,3 %) хворих, IgM anti-HBeAg — у всіх пацієнтів, HBeAg продовжував виявлятися в 5 (8,9 %) хворих, а сероконверсію з появою anti-HBe у сироватці крові зареєстровано в 43 (76,8 %) хворих. Відомо, що циркуляція HBeAg у сироватці крові хворих на ГГВ більше ніж 4 тижні характеризує ризик хронізації та затяжного перебігу HBV-інфекції, проте сероконверсія з появою anti-HBe свідчить про активну гуморальну імунну відповідь і практично виключає загрозу хронізації.

Висновки. На сучасному етапі серед госпіталізованих хворих на ГГВ середньотяжкий та тяжкий перебіг захворювання реєструються майже з однаковою частотою. Маніфестні форми ГГВ зберігали циклічність перебігу захворювання з найбільш частим змішаним за диспептичним й астеновегетативним варіантами перебігом продромального періоду, типовими клініко-біохімічними змінами в жовтяничному періоді з циркуляцією HBeAg у 46,4 % хворих. Реконвалесценція характеризувалася збереженням збільшених розмірів печінки в 32,1 % пацієнтів; триваючою циркуляцією HBeAg у більшості хворих (64,3 %) та HBeAg у 8,9 % хворих, що обумовлює необхідність дослідження відповідних маркерів у період амбулаторного диспансерного спостереження.

Чабан Т.В., Бочаров В.М.
Одеський національний медичинський
університет, г. Одеса, Україна

Клинико-морфологические проявления при пневмоцистной пневмонии у ВИЧ-инфицированных

Актуальность. В последние годы в Одесском регионе увеличилось количество больных с поздними стадиями ВИЧ-инфекции. Среди оппортунистических заболеваний у этой группы пациентов чаще всего диагностирован туберкулез легких. Также достаточно часто встречается сочетанная патология: туберкулез, пневмоцистная пневмония (ПП) и ВИЧ-инфекция.

При выраженной иммуносупрессии снижение количества CD4⁺-лимфоцитов < 200 клеток/мкл является ведущим фактором риска развития ПП независимо от применения ВААРТ. Обращает на себя внимание и то, что у ряда иммунокомпетентных лиц при исследовании мокроты методом ПЦР обнаруживаются возбудители латентного пневмоцистоза. Клиническим проявлением ПП является ПП, приводящая к развитию острой дыхательной недостаточности и без этиотропной терапии часто заканчивающаяся летально.

Цель: анализ клинико-морфологических проявлений сочетанной патологии — генерализованного туберкулеза и ПП у больных на поздних стадиях ВИЧ-инфекции.

Материалы и методы. Проведен ретроспективный анализ историй болезни и аутопсийных протоколов 12 умерших от острой дыхательной недостаточности. Среди умерших 8 мужчин и 4 женщины в возрасте от 20 до 40 лет. Во всех случаях уровень CD4⁺-лимфоцитов < 200 клеток/мкл.

Результаты. В результате проведенных исследований установлено, что все больные отмечали повышение температуры тела до 38–39 °С, боль в грудной клетке без четкой локализации, усиливающуюся при кашле и глубоком вдохе, выраженную общую слабость, одышку в покое (ЧДД — 26,4 ± 2,1 в 1 минуту), кашель с выделением мокроты. При объективном осмотре выявлен цианоз носогубного треугольника, акроцианоз, артериальная гипотензия, тахикардия (ЧСС — 112,3 ± 5,7 в 1 минуту), укорочение перкуторного звука над пораженными участками легких, выслушивались мелко- или среднепузырчатые влажные хрипы, крепитация. У 7 больных отмечено втяжение межреберных промежутков при вдохе.

При рентгенографическом исследовании легких — усиление сосудистого рисунка в области корней, наличие билатеральных диффузных инфильтратов в нижних отделах легких, которые чередовались с участками повышенной прозрачности, по типу «вуали», «матового стекла» или «снежных хлопьев».

Следует отметить, что диагноз «пневмоцистная пневмония» прижизненно установлен не был.

Проведенное морфологическое исследование выявило смешанную гематогенно-лимфогенную диссеминацию очагов туберкулезного воспаления в легких, селезенке, почках, печени, головном мозге, лимфатических узлах как в виде однотипных мелких фокусов казеозного некроза, так в виде обширных полей некроза. Легкие во всех случаях были отечны, «резиновой» консистенции. Медиастинальные лимфатические узлы чаще увеличены. Гистологическое исследование выявило отсутствие характерной продуктивной клеточной реакции. Фокусы «специфического» некроза имеют вид периваскулярных гнойно-некротических очагов. В легочной ткани преобладают альтернативный и экссудативный компоненты воспаления. Поражения сосудов проявляются эндоваскулитами, панваскулитами, тромбоваскулитами. В лимфатических узлах грудной и брюшной полостей выявляется лимфаденопатия с обеднением лимфоидной ткани, частичной или полной редукцией фолликулов, реактивной гиперплазией гистиоцитарных элементов и ангиоматозом. Окраска очагов некроза по Цилю — Нильсену выявила большое количество кислотоустойчивых микобактерий (КУМ), а посев патологического материала и ПЦР-исследование подтвердили отношение этих микобактерий к МБТ с множественной и широкой лекарственной устойчивостью (3 наблюдения).

Гистологическое исследование легочной ткани выявило в просвете альвеол большое количество трофозоидов и прецист, определяющихся в составе пенной массы, которая при окраске гематоксилин-эозином выглядит эозинофильной. Не поддающееся